

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I

Рік LII. Ч. 117. Нью-Йорк і Джерзі Сіті, субота, 17. червня 1944. No. 117. New York and Jersey City, Saturday, June 17, 1944. Vol. LII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи“: ВЕrgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: ВЕrgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

Американський начерк Світової Мирової Ліги

Президент Френклін Д. Рузвельт подав до прилюдного відома в четвер 15. червня загальний начерк міжнародної організації держав для безпеки миру після війни. Є це начерк оформований американським урядом. Він домагається створення „вповні репрезентативної організації миролюбних держав“. До неї мали належати всі краї, які підходять під цю кваліфікацію. Вони вибирають постійну раду, в котрій склад входять представники чотирьох великих потуг, а крім цього „відповідне число“ представників інших країн. Водночас має бути покликаний до життя міжнародний суд справедливості. — Президент не виявив, яке ім'я пропонує для цієї міжнародної організації американський уряд. Він згадав, що це не буде якась над-держава, яка загрожувалаб суверенності теперішніх

незалежних держав. Організація не буде мати своєї армії, але поодинокі краї будуть втримувати відповідні збройні сили для функціонування цього міжнародного тіла і для безпеки миру. Сенатор Буртон К. Гвілер з Монтани вийшов з проектом створення в Європі Злучених Держав в Європі без участі Великої Британії й Росії. Він цього переконання, що обі згадані великі держави моглиб опанувати таку європейську федерацію держав і тому виключає їх з федерації. Цей проект проголосив Гвілер у своїй промові на обіді Конференції Економічного Проводу в готелю Валдорф Асторія. Він радить, щоб Америка взяла участь в творенні Злучених Держав Європи, інакше Росія й Англія розпайкують Європу між себе.

НАВІТЬ НЕ СПИТАЛИ, ДЕ Є ТИМОШЕНКО.

Читаємо в російській газеті „Русское Обозрение“, що в Дітроїті існує „Общество імени Маршала С. Тимошенка“, яке справляло недавно другу річницю свого існування, на яку прибув православний митрополит Венямин, що говорив про велику силу Росії та її вождів, як і про „православну словянську ідею“ та допомогу Росії. Говорили й інші про різні речі, але ніхто не відважився згадати за самого Тимошенка. Ніхто не спитав, де він, чи живий, чи вмер, а як живий, то що з ним діється, бо ж давніше писалося про нього в Советах так багато, а тепер, від так довгого часу, не чути ні слова про нього.

СОБОР РОСІЙСЬКИХ ЄПІСКОПІВ.

В Тихоновському монастирі, в Пенсильванії, відбувся собор православних російських єпископів, в якому взяли участь теж священники і світські люди. Як подає „Новое Русское Слово“, то головною причиною до зїзду була смерть російського патріарха Сергія. Отже собор постановив вислати телеграму до Москви з виразним співчуттям „з причини смерті Первосвященителя Церкви Російської“, як теж пожелати успіхів новому наставникові, митрополиту Алексію. Теж обговорено святкування „150-ліття православ'я в Америці“, в Нью-Йорку, дня 8. жовтня.

НЕ МОЖУТЬ НІЯК ЗРОЗУМІТИ?

Прибув сюди з Лондону польський прем'єр, С. Міколайчик і відбув наради з президентом Рузвельтом. Як пише „Нови Сьвят“, всі знають, що прем'єр прибув у дуже важній справі, а й тому Нешенел Бродкестінг Компані заповіла промову Міколайчика на 8. червня через радіо. Та сталося так, що радіокомпанія замість польського прем'єра поставила говорити через радіо — професора Оскара Лянге, поляка, що щойно вернув з Москви, де мав розмову в справі Польщі з Сталіном. Хто це робить і нащо, питає газета. Та в наступному числі дає „з журналістичного обов'язку“ таке вияснення, що Міколайчик не знав, що Нешенел Бродкестінг запросила була передше і проф. Лянге, щоб теж і він промовляв. Супроти того Міколайчик мав відмовитись говорити.

„ПРИСПІШЕНІ КУРСИ“ В СТЕМФОРДІ.

Український Католицький Каледж в Стемфорд, Конн. оголошує, що з днем 5. липня 1944 р. зачнеться „новий шкільний рік“. Це є в зв'язку з війсьними обставинами, які заставили, як оголошується, многи наукові інституції завести „Приспінені Курси“, що дають змогу студентам покінчити за три роки ту науку Каледжа, що передше тривала чотири роки. Зате студенти мусять посвятити літні вакації на студії.

„СУПЕРФОРТЕЦІ“ БОМБАРДУЮТЬ ВЛАСТИВУ ЯПОНІЮ

Департамент війни в Вашингтоні заявив у четвер сполудня, що нові американські боеві літаки найбільшого моделю, званою „Б-29 Суперфортрес“, бомбардували властиву Японію. Предметом важкого нападу бомбовиків був японський острів Кююшу. За заподаннями самих японців, бомбардовано місто Я-

вату, осідок великих японських сталевих фабрик. Японці кажуть, що вони зостріли дві „суперфортеці“ та 4 інші літаки.

Ці „Б-29“ летять так високо й так скоро, що зо землі виглядають як мушки з хвостом пари. Вони мають більше бомб, ніж найбільші досі бомбовики.

„ПОСЛУХАЙТЕ, ЯК СПІВАЄ УКРАЇНА“.

Такий напис видніє на Альбумі Українських Рекордів, що містить 27 пісень, наспіваних на рекорди Українським Хором під проводом проф. Олександра Кошиця. Альбом прикрашений малюнком, що представляє жнива в Україні, роботи артиста-малюра Івана Кучмака. Рекорди видані Сонарт Рекорд Корпорацією, якої президентом є п. Іван Марсич.

Отсі довго очідані рекорди це ті, що їх видання започаткував Український Конгресовий Комітет, збираючи замовлення, що стали основою для дальшого сфінансування цього підприємства п. Марсичем.

В Альбумі знаходиться стаття п. Степана Шумейка (англійською мовою) про українські пісні, Олександра Кошиця та Український Хор, а теж і пояснення до тих пісень, що зістали зарекордовані. По українськи подав пояснення тих пісень проф. Ол. Кошиць.

„І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ, СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ...“

Ось ті слова Шевченка з його „Послання“ ще й досі не дійшли до американських кацапів. Філадельфійська „Правда“ що змушена обставинами згадувати час від часу і „Україну“ та „український народ“, ще й досі не дійшла до тої логіки, що вона та її читачі повинніб вивчувати і пошанувати в першу чергу мову того українського народу, з якого походять. Та так не є. Ча-сопис веде кампанію під покликом „Учітесь руському язю“, а перед у цьому веде редактор „Йоан Григорієвич Дзвончик“.

ДЕ ГОЛ ІМЕНУЄ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА В НОРМАНДІ.

Не ждучи на згоду Злучених Держав або Британії, генерал Де Гол іменував комісаря для цивільних справ у Нормандії.

Номінація називає самого генерала Де Гола президентом тимчасового уряду французької республіки.

АЛІАНТИ РОБЛЯТЬ ПОСТУПИ ПІД ШЕРБУРГОМ.

Інвазія Нормандії виказує поступенний поступ. Американці наступали на 10 миль широкому фронті й підійшли під місто Ля Гаї. Занято Болт і Кеневіль. Німці потерпіли поважно в бою повзів між Комаї і Тілі.

Аліантські воєнні кораблі бомбардували порт Ле Гавр.

Понад 7,000 аліантських літаків узяло участь у бомбардуванні ворожих інсталяцій. Найбільше бомб скинено на порт Ле Гавр, що є базою німецьких підводних човнів.

ГОТОВІ ДО СПІВПРАЦІ З КОМУНІСТАМИ.

ПАТ подає радіову промову, передану польською тайною радіовисильнею „Сьвіт“, про становище Підпольної Польщі до комуністів. Сказано, що „польський нарід не буде противитись існуванню комуністичної політичної партії у вільній Польщі“, але закидається комуністам, що вони „підмінують довіря польської людності до західних демократій“, та що „не вагалися денунціювати перед німцями деяких діячів Підпольної Польщі, як це сталося з провідником польської підпольної армії в Радомі“.

Кінчиться та радіова промова тим, що польська суспільність готова до співпраці з комуністами, „як тільки вони змінять свої методи“.

ПЕРЕВЕЗЛИ ОБРАЗИ МАТЕЙКА ДО ЛЬВОВА.

ПАТ подає, що два образи славного польського маляра, Яна Матейки, а то „Рейтан“ і „Баторій під Псковом“, спроваджено тепер до Львова. Перед 1939 роком вони були в Варшавським Музею, звідки їх вивезено на „східні креси“, а як Совети заняли Волинь, то вони зістали приміщені в музею в Луцьку. Образи мають бути дуже поновлені.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 31-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

400,000

Отсе величезне число представляє суму, на яку Український Народний Союз закупили військових бондів у біжучій, п'ятій, військовій позиції Злучених Держав.

Це не перший раз Український Народний Союз купує бонди в військовій позиції Злучених Держав. Купував він їх у кожній попередній військовій позиції, купував на великі суми, так що ще до цієї позиції він мав уже військових бондів, американських і канадських, на суму 2 мільйонів 609 тисяч 750 доларів. За сумою, закупленою в біжучій позиції Український Народний Союз буде мати державних бондів на загальну суму 3 мільйони 9 тисяч 750 доларів. Іншими словами 40 процентів усього майна організації є вложені в державні й військові бонди.

Український Народний Союз це виразно підчеркує, аби звернути увагу своїм членам, що за купно державних і військових бондів є знаменитою інвестицією з боку такої встанови, як Український Народний Союз, яка мусить виказуватися правильно відповідними фінансовими ресурсами на покриття біжучих і майбутніх зобов'язань. Коли така встанова інвестує свої гроші в військові бонди, то тим самим і приватна людина добре зробить з чисто фінансового боку, якщо вона свої

ощадності вложить у військові бонди. Хто купує військові бонди, той може бути певний, що він дістане від нашої держави більше, ніж він вложив.

Український Народний Союз вложив у цю військову позицію більше гроша, ніж в котрунебудь попередню, аби підчеркнути, що теперішня інвазія вимагає від нас більших жертв, ніж колинебудь передтим. Такого самого розуміння справи жде він і від усіх своїх членів та взиває їх не вичікувати на переконання, на промови, й паради, а підписати її при найближчій нагоді.

В основі справи сказати треба, що Український Народний Союз підписав п'яту військову позицію в тому переконанні, що купуючи бонди ми купуємо для себе будучність. Купуючи військові бонди, ми помагаємо вести війну й помагаємо підготувати мир. Купуючи військові бонди, ми віддаємо голос за демократію й свободу, якими ми покористуємося в цьому краю. І віддаємо голос за те, аби демократія й свобода були поширені всюди, де воює американська збройна сила, підтримана нашими грішми через військові бонди. І своїми матеріальними жертвами підтримуємо тих, на котрих припав обов'язок понести найбільші жертви поту, крові й життя.

ТАНЕЦЬ ПО ТРУПІ

Під таким наголовком пише канадська „Будучність Нації” з 1. червня б. р. про огидну кампанію, яку повели канадські більшовики проти Ірчана, бувшого їхнього товариша, організатора та ідеолога, що то свого часу поїхав до Советів, на Україну, і там зівстав „зліквідований”. Між іншим читаємо там таке:

„...в одній червоній газеті чоловіча, що пише по українськи, але з українством нічого спільного не має, накинувся в дикий спосіб на покійного Ірчана, якого більшовики замордували в Україні після 1929 року.

„Хтож, що є довший час у Канаді, не чув, не знає про Ірчана?

„Таж то один з тих ідейних і западених галичан, що навіть у червоній владі хотів таки видіти владу України і з нею ідейно працювати для України.

„Хтож не знає його писань, його драм, які виставлялися літами на сценах турфдомів в Канаді; його книжок, що тисячами роз-

ходилися між українцями в Канаді та приготувляли і заводили у більшовизм.

„Ірчан сам собою був бідак, жив з праці пера, бідно і часто гірко. Колишні бойові товариші з Українських Січових Стрільців відrekliся його, поліція чинила йому слідства, люди, знаючі його раніше переконання, докоряли, що пішов на службу червоних катів України та помагав недолюдкам Матір катувати. От і він взяв собі до серця слова колишніх друзів, та щоб переконати їх і себе, що він таки щиро вірить у радянську владу в Україні, поїхав туди, до того свого вимріяного „раю”...

„Недовго Ірчан побув в Україні. Більшовики хутко пришили йому якийсь „ухил” і зліквідували разом з Сембаєм та Крушельницьким і тисячами інших ідейних комуністів. Їм навіть ідейні комуністи страшні!

„А тепер якась мерзота взялась оплюгавлювати пам'ять Ірча-

на на сторінках комуністичної преси в Канаді в безприкладний спосіб.

„Таж він саме був тим, що організував партію в Канаді й поставив її на ноги серед українців. Чим булаб компартія без Ірчана в Канаді? І тепер та сама компартія виливає ведра словних помий на пам'ять того самого Ірчана, що її організував, що був її чи не одиноким ідейним провідником, що життя віддав в трагічній непорозумінню за ідею, хоч і фальшиву. Але комуністи того не хочуть признати. Вони в божевільнім завороті танцюють по пам'яті замордованого ними Ірчана ще й тепер. Тинь його не дає їм спати. І такі люди малиб панувати в Україні?”

ЖИДИ І РОСІЯ.

В ньюйорській газеті „Новое Русское Слово” з 10. червня б. р. пише В. Александров на таку тему: „Війна і єврейство в советській літературі”. На вступі автор поясняє, чому ті всі дрібні торговці на Бродвею, що є жидівськими виходцями з Росії, так дуже привязані до Росії. Каже, що „це є давнє чувство, яке теперішня участь Советської Росії у війні тільки підкрипила”. Автор пише: „Крім самих москаліт (в оригіналі — русских — Ред. Св.), я переконаний, нема в світі людей, щоб так любили Росію та її нарід, і так глибоко його відчували, як жиди”. Ось та любов, пише Александров, є основана на тому, що „жиди вже зараня пізнали в московським народі” деякі дуже цінні прикмети, як „безкорисне, так сказатиб крилате, співчуття з людиною”. А теж і тому, що „Росія в минулому, як і в теперішньому, є можливо одиноким краєм, де жиди чують себе народом”.

На тому тлі автор описує живу участь жидів в теперішній російській літературі, як теж і в війні, в якій на протязі перших 15 місяців нагороджено советськими військовими відзнаками 5,163 жидівських вояків і офіцерів. Нові обрахунки, пише Александров, виказують 32,000 нагороджених жидів-вояків, між якими є понад сто таких, що дістали відзначення „Советського Героя”.

В тій самій газеті з 9. червня пишеться ще про відчит в Клубі „Горозинт” в Нью Йорку на тему „Євреї й Советський Союз”, в якому докладчик А. Л. Казем-Бек доказував, що в самій Московщині „антисемітизм був незнаний і нерозумілий”, а в Советським Союзі взагалі нема „єврейського питання”.

Докладчик заявився теж за те щоб „мандат над Палестиною віддати — Советській Росії”.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для подружого свідства.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години 10—7:30; неділя 11—1:30.
Жінка-доктор до обслуговування.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

„ЗМІНА НАЗВИ”.

Большевицькі Українські Щоденні Вісті подають про „Зміну назви”. Пишуть, що „Спільний Український Комітет Медичної Допомоги Радянському Союзу” змінив назву на „Комітет Допомоги Радянській Україні”. Тепер залишається хіба ще ждати на таку „практичну” зміну, з якої булоб видно, що жертви, які цей комітет збирає, доходять до „Радянської України”, а властиво до українських селян і робітників.

**МИРОН
ЛИТВИН
І СИН****УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ**

Обслуга щира і чесна

383 Morris Avenue,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО**УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

заряджує погребам по ціні та

нижчій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

**ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
Й ОКОЛИЦЮ****МИХАЙЛО
НАСЕВИЧ**

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

**ПЕТРО
ЯРЕМА****УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

Занимаєсь похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrose 5-6577

**\$150.00 ЦІЛИЙ
І ВНИЩЕ ПОХОРОН**

ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОУ

І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN

FUNERAL HOME

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646